

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

JĘZYK POLSKI

KLASA VIII

NIEDOSTATECZNY

Otrzymuje uczeń , który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą (nie opanował minimum programowego, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy) ponadto nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej (nie czyta lektur, nie pisze wypracowań, nie odrabia zadań domowych, wykazując lekceważący stosunek do przedmiotu).

DOPUSZCZAJĄCY

Kształcenie literackie:

- 📖 wykazuje się ogólną znajomością fragmentów lektur;
- 📖 czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając w logiczny sposób na pytania o jego treść;
- 📖 rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe (szczególnie osobę mówiącą w utworze) i wskazuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim oraz odróżnia świat realistyczny od fantastycznego i fikcję literacką od prawdy historycznej;
- 📖 umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem;
- 📖 zna podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, onomatopieję, powtórzenie, wyliczenie, pytanie retoryczne, wykrzyknienie;
- 📖 zna pojęcia: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim ;
- 📖 poprawnie redaguje formy wypowiedzi: list, opis, charakterystykę, opowiadanie, streszczenie, plan wydarzeń, ogłoszenie, zaproszenie; sprawozdanie, próbuje redagować rozprawkę, przemówienie.

Kształcenie językowe:

- 📖 rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone, zdanie złożone współrzędne, podrzędne i wielokrotnie złożone;
- 📖 próbuje dokonać analizy gramatycznej i logicznej wypowiedzi.
- 📖 zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne;
- 📖 zna budowę słowotwórczą prostych wyrazów

- 📖 zna i określa części zdania pojedynczego;

- 📖 dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery, sylaby;

ponadto uczeń podejmuje starania w celu uzyskania oceny pozytywnej.

DOSTATECZNY

Kształcenie literackie:

- 📖 wykazuje się znajomością lektur;
- 📖 czyta ze zrozumieniem tekst literacki, odpowiadając logicznie na większość pytań o jego treść;
- 📖 rozpoznaje podstawowe cechy rodzajowe i gatunkowe, wskazuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim oraz odróżnia świat realistyczny od fantastycznego i fikcję literacką od prawdy historycznej;
- 📖 umie połączyć tytuł omówionego utworu epickiego i dramatycznego z autorem;
- 📖 próbuje wskazać cechy większości gatunków literackich;
- 📖 zna podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, onomatopieję, powtórzenie, wyliczenie, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, apostrofę;
- 📖 zna i posługuje się pojęciami: akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, związek frazeologiczny, teza, hipoteza, argument, fakt, opinia, archaizm, neologizm;
- 📖 poprawnie redaguje formy wypowiedzi: opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie, plan wydarzeń, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, list oficjalny, motywacyjny, notatkę, pamiętnik, podanie, życiorys, CV, rozprawkę, wywiad.

Kształcenie językowe:

- 📖 rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone oraz zdanie złożone współrzędnie, podrzędnie i wielokrotnie złożone;
- 📖 nazywa rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych, wykonuje ich wykresy, stosuje zasady interpunkcyjne w zdaniu złożonym;
- 📖 próbuje analizować wypowiedzenie wielokrotnie złożone;
- 📖 zna i rozumie podstawowe pojęcia słowotwórcze: wyraz podstawowy, pokrewny, formant, podstawa słowotwórcza, próbuje dokonywać analizy słowotwórczej wyrazu pochodnego;

- 📖 zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne;
- 📖 potrafi korzystać ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego
- 📖 dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie;
- 📖 dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie;
- 📖 dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie;
- 📖 wymienia narządy mowy;
- 📖 zna funkcje głoski „i”;
- 📖 wskazuje zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych;
- 📖 zna podstawowe zasady akcentowania w języku polskim;

DOBRY

Kształcenie literackie:

- 📖 czyta wszystkie lektury;
- 📖 samodzielnie potrafi analizować świat przedstawiony dzieła literackiego ze wskazywaniem faz akcji, odróżnianiem fikcji literackiej od prawdy historycznej, świata fantastycznego od realistycznego, uwzględnieniem cech rodzajowych i gatunkowych dzieła literackiego;

- 📖 wskazuje wartości uniwersalne omawianych dzieł, motywy wspólne dla kilku utworów, dokonuje uogólnień, porównań, wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu, samodzielnie próbuje określać dosłowne i przenośne znaczenie utworów literackich;
- 📖 analizuje treść i język artystyczny tekstu, posługując się terminami: epitet, porównanie, przenośnia, personifikacja, onomatopeja, powtórzenie, wyliczenie, apostrofa, alegoria, akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, antyteza, didaskalia, symbol, ironia, neologizm, archaizm, frazeologizm, antonim, gwara, slogan, groteska, komentarz, opinia, fakt, autobiografia, stylizacja, parodia, karykatura, satyra;
- 📖 wskazuje cechy gatunków literackich;
- 📖 omawia budowę wiersza (stychiczną, stroficzną), rozpoznaje układ i rodzaje rymów, zna i stosuje pojęcia: wiersz wolny, sylabiczny;
- 📖 poprawnie redaguje formy wypowiedzi: opis (wszystkie rodzaje) charakterystykę, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie, plan wydarzeń, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, recenzję, list oficjalny, motywacyjny, notatkę, dedykację, rozprawkę, życiorys, CV, podanie, wywiad, przemówienie;
- 📖 w tworzeniu samodzielnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, stosuje związki frazeologiczne oraz środki artystycznego wyrazu.

Kształcenie językowe:

- 📖 rozpoznaje, tworzy i przekształca różne typy wypowiedzi (zdanie pojedyncze, równoważnik zdania, imiesłowy równoważnik zdania, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie, zdanie wielokrotnie złożone);
- 📖 stosuje i przekształca mowę zależną i niezależną;
- 📖 zna i rozumie podstawowe pojęcia słowotwórcze: wyraz podstawowy, pokrewny, formant, podstawa słowotwórcza, oboczności w podstawie słowotwórczej, dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu pochodnego;
- 📖 zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne;
- 📖 korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego, frazeologicznego, poprawnej polszczyzny;

- 📖 dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie, dostrzega procesy fonetyczne zachodzące w języku;
- 📖 zna podstawowe zasady akcentowania w języku polskim;
- 📖 zna funkcje głoski „i”;
- 📖 wskazuje zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych.

BARDZO DOBRY

Kształcenie literackie:

- 📖 zna dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur;
- 📖 samodzielnie potrafi analizować świat przedstawiony dzieła literackiego ze wskazywaniem faz akcji, odróżnianiem fikcji literackiej od prawdy historycznej, świata fantastycznego od realistycznego, uwzględnieniem cech rodzajowych dzieła literackiego;
- 📖 poprawnie wskazuje cechy gatunków literackich;
- 📖 analizuje treść i język artystyczny tekstu, posługując się terminami: epitet, porównanie, przenośnia, personifikacja, onomatopeja, powtórzenie, wyliczenie, apostrofa, alegoria, akcja, fabuła, wątek, dialog, monolog, kontrast, wyraz pokrewny, synonim, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, didaskalia, symbol, neologizm, archaizm, frazeologizm, opinia, fakt, autobiografia, stylizacja, parodia, karykatura, satyra, parafraza, homonim, antonim, gwara, slogan, dialektyzm, peryfraza;
- 📖 omawia budowę wiersza (stychiczną, stroficzną), rozpoznaje układ i rodzaje rymów, zna i stosuje pojęcia : wiersz wolny, sylabiczny, średniówka;
- 📖 poprawnie redaguje formy wypowiedzi: opis (wszystkie rodzaje) charakterystykę, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie, plan wydarzeń, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, sprawozdanie, przemówienie, recenzję, list oficjalny, otwarty, motywacyjny, notatkę, dedykację, rozprawkę, CV, artykuł prasowy, wywiad, reportaż;

Kształcenie językowe:

- 📖 rozpoznaje i tworzy różne typy wypowiedzi (zdanie pojedyncze, równoważnik zdania, imiesłowy równoważnik zdania, zdanie złożone współrzędnie podrzędnie, zdanie wielokrotnie złożone);
- 📖 stosuje i przekształca mowę zależną i niezależną;
- 📖 dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu pochodnego;
- 📖 zna rodzaje i odmianę skrótowców;
- 📖 zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne;

- 📖 dokonuje podziału wyrazu na głoski, litery oraz dzieli głoski na ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde-miękkie, nazywa procesy fonetyczne zachodzące w języku;
- 📖 zna różnice między wymową a pisownią i potrafi je wykorzystać w praktyce;
- 📖 zna zasady akcentowania w języku polskim;
- 📖 korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznego, frazeologicznego, poprawnej polszczyzny.

CELUJĄCY

Kształcenie kulturowe

- 📖 zna bardzo dobrze wszystkie teksty z kanonu lektur;
- 📖 wskazuje wartości uniwersalne omawianych dzieł, motywy wspólne dla kilku utworów, dokonuje uogólnień, porównań, wyciąga wnioski na podstawie przeczytanego tekstu, samodzielnie określa dosłowne i przenośne znaczenie utworów literackich;
- 📖 analizuje treść i język artystyczny tekstu, posługując się terminami antyteza, ironia, groteska, komentarz, dygresja.
- 📖 w tworzeniu samodzielnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, stosuje związki frazeologiczne oraz środki artystycznego wyrazu.

Kształcenie językowe

- 📖 przekształca różne typy wypowiedzi (zdanie pojedyncze, równoważnik zdania, imiesłowy równoważnik zdania, zdanie złożone współrzędnie podrzędnie, zdanie wielokrotnie złożone), potrafi zastosować je w swoich wypracowaniach;
- 📖 zna funkcję narządów mowy;
- 📖 analizuje i wyjaśnia procesy fonetyczne zachodzące w języku;
- 📖 stosuje zasady akcentowania w języku polskim.

Uczniowie posiadający opinie i orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oceniani są zgodnie z przygotowanymi dostosowaniami w oparciu o zalecenia zawarte w dokumencie.

1. Warunki i tryb uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana

Uczeń jest informowany o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej miesiąc przed posiedzeniem Rady Pedagogicznej. Uczeń może otrzymać ocenę wyższą od przewidywanej, jeżeli:

a) Spełnia następujące warunki:

- Przystąpienie do wszystkich sprawdzianów, prac klasowych, egzaminów próbnych;
- Uzyskanie z wszystkich wyżej wymienionych form ocen pozytywnych;
- Skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela możliwości poprawy ocen cząstkowych;
- Systematyczne prowadzenie zeszytu do języka polskiego.

b) Zgłosi nauczycielowi chęć poprawy tej oceny w okresie nie dłuższym niż trzy dni od otrzymania informacji o przewidywanej ocenie rocznej;

c) Wykona określone przez nauczyciela zadania niezbędne do otrzymania wyższej oceny (np. prezentacja multimedialna, praca pisemna) w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Zadanie jest związane z materiałem omawianym na lekcjach.

2. Dostosowanie wymagań edukacyjnych ze względu na opinię PPP o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dysortografia)

W pracy z uczniem dyslektycznym:

1. Nie wymaga się czytania głośnego, indywidualnego w obecności całej klasy - uczeń dyslektyczny czyta głośno wobec innych uczniów tylko taki tekst, który uprzednio nauczyciel polecił mu do opracowania w domu.
2. Nie wymaga się pisania dyktanda razem z całą klasą a ewentualny sprawdzian należy zrobić indywidualnie poza lekcjami.
3. Nie przyspiesza się tempa czytania i pisania, nie wymaga się czytania na czas.
4. Nie przeciąża się dziecka większą ilością czytania i pisania. W przypadku pisania pracy

pisemnej w domu może korzystać z komputera.

5. Nie bierze się pod uwagę strony graficznej, tekst pisany przez ucznia powinien być czytelny.
6. U uczniów z poważną dysgrafią istnieje możliwość pisania wielkimi literami.
7. Uczeń ma wydłużony czas na wykonanie zadań na sprawdzianie czy pracy klasowej lub mniejszą ilość zadań do wykonania.

Warunkiem możliwości stosowania odrębnych kryteriów w zakresie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej jest udokumentowanie dysfunkcji opinią z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

8. Dostosowanie wymagań w przypadku obniżenia normy intelektualnej może obejmować:

- Wydłużenie czasu na samodzielną pracę podczas lekcji;
- Wydłużenie czasu przeznaczanego na sprawdzian czy pracę klasową bądź ograniczenie zadań;
- Sprawdzanie, czy uczeń rozumie treść poleceń, w razie potrzeby udzielanie dodatkowych wyjaśnień;
- Omawianie sprawdzianów, prac klasowych, prac pisemnych, wyjaśnianie, czego dotyczą braki;
- Pozostawianie więcej czasu na wypowiedź ustną, zadawanie pytań pomocniczych;
- W miarę możliwości odrębne instruowanie ucznia;
- Możliwość zaliczania materiału małymi partiami;
- Stosowanie zachęty, pochwały oraz organizowanie sytuacji zapewniających dziecku choćby niewielkie sukcesy, np. umożliwienie wykazania się co jakiś czas dobrym przygotowaniem pracy domowej;
- Inny zakres materiału wymaganego na poszczególne oceny.

Dostosowanie wymagań na poszczególne oceny przygotowuje się indywidualnie dla każdego ucznia posiadającego opinię lub orzeczenie, jeżeli jest takie zalecenie PPP.